

**Seinäjoen koulutuskuntayhtymä Sedun
yhteisten tutkinnon osien osaamisen tunnistami-
sen ja tunnustamisen toimintaohje
2025**

sedu

Käsitelty pedagogisessa johtoryhmässä 21.1.2025, 5 §
vararehtorin viranhaltijapäätös 225/2025

Sisällys

1 Johdanto	1
2 Yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen sisällyttämällä	2
3 Yhteisten tutkinnon osien pakollisten osa-alueiden tunnistaminen ja tunnustaminen arvioimalla osaamisen vastaavuus ja ajantasaisuus.....	2
4 Yhteisten tutkinnon osien valinnaisten osa-alueiden tunnistaminen ja tunnustaminen	5
5 Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen korkeakouluopinnoista.....	6
5.1 Korkeakouluopintojen tunnustaminen pakollisiin YTO-osa-alueisiin.....	6
5.2 Korkeakouluopintojen tunnustaminen valinnaisiin YTO-opintoihin ja valinnaisiin ammatillisiin tutkinnon osiin	6
6 Muuta huomioitavaa osaamisen tunnistamisessa ja tunnustamisessa	7
6.1 Taide ja luova ilmaisu sekä Kestävän kehityksen edistäminen -osa-alueiden osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen lukion kursseista/moduleista	7
6.2 Aiemmin toteutettu osaamisen ajantasaisuuden ja vastaavuuden arviointi	7
6.3 Osaamistodistus	7
7 Osaamisen tunnustamisen merkinnät todistuksessa (viitemerkinnät Wilmassa)	8

Liitteet

Liite 1: Yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen koontitaulukko

Liite 2: Lukio-opintojen vastaavuus ammatillisten perustutkintojen yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden pakollisiin osaamistavoitteisiin

Liite 3: Yhteisten tutkinnon osien (ammatilliset perustutkinnon perusteet voimassa 1.8.2015-31.7.2018) tunnustaminen 1.8.2018 ja sen jälkeen voimaan tulleisiin ammatillisen perustutkinnon yhteisiin tutkinnon osiin, pakollisten osaamistavoitteiden vastaavuus

Liite 4: Arvosanan muuntaminen

1 Johdanto

Sedussa noudatetaan osaamisen tunnistamisessa ja tunnustamisessa Opetushallituksen antamia määräyksiä ja ohjeita:

- Määräys: Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen mitoituksen periaatteista ja arvosanojen muuntamisesta ammatillisessa koulutuksessa (OPH-698-2024) 1.1.2025 alkaen: Määräys OPH-698-2024
- Opas: Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen ammatillisessa koulutuksessa Opas osaamisen tunnistamisesta ja tunnustamisesta. Opas astui voimaan 7.5.2024

Tämä ohje kuvaa yhteisten tutkinnon osien ja niiden osa-alueiden osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen prosessia määräysten ja ohjeiden pohjalta.

YTO-osaamisen tunnistamis- ja tunnustamisprosessin kokonaisuutta koordinoi Sedun opinto-ohjaaja. Osaamisen ajantasaisuuden ja vastaavuuden arvioinnista vastaa kyseisen YTO-osa-alueen opettaja.

Osaamisen tunnustamista voidaan tehdä kahdella tavalla sisällyttämällä tai arvioimalla osaamisen vastaavuus ja ajantasaisuus.

Osaaminen **vastaa** nykyisten tutkinnon perusteiden osaamistavoitteita, mikäli osaaminen on hankittu seuraavien tutkinnon perusteiden tai lukion opetussuunnitelmien perusteiden mukaan (OPH:n määrittämä)

- ammatillisen perustutkinnon perusteet voimassa 1.8.2015- 31.7.2018
- ammatillisen perustutkinnon perusteet voimaan 1.8.2018
- ammatillisen perustutkinnon perusteet voimaan 1.8.2018 jälkeen
- lukion opetussuunnitelman perusteet 2003 (33/011/2003, voimaan 1.8.2005 alkaen)
- lukion opetussuunnitelman perusteet 2015 (60/011/2015, voimaan 1.8.2016 alkaen)
- lukion opetussuunnitelman perusteet 2019 (OPH-2263- 2019, voimaan 1.8.2021 alkaen)

Tunnustamispäätökseen ei tarvitse erillistä allekirjoitusta, jos tunnustamispäätös on laadittu asianhallintajärjestelmässä, josta voidaan luotettavasti varmistaa päätöksen ajankohta, päätöksentekijöiden identiteetti ja asiakirjojen alkuperäisyys.

2 Yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen sisällyttämällä

Sisällyttämällä tunnustetaan:

- voimassa olevien ammatillisten tutkinnon perusteiden mukaisesti suoritettujen yhteisten tutkinnon osien osa-alueet
- lukio-opinnot, jotka on suoritettu käytössä olevan (OPH-2263-2019, voimaan 1.8.2021 alkaen) tai sitä edellisen (60/011/2015, voimaan 1.8.2026 alkaen) lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti, ja joiden vastaavuus on määritelty Opetushallituksen määräyksessä ([Määräys OPH-698-2024](#))
- siirtymäajalla olevien tutkinnon perusteiden mukaisesti suoritettujen yhteisten tutkinnon osien osa-alueet voidaan tunnustaa sisällyttämällä, mikäli yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden sisällöt ovat samoja (tutkinnon osan koodi on sama).
- lukio-opinnot, korkeakouluopinnot ja muiden toimivaltaisten viranomaisten arvioimat ja todennetut opinnot siten kuin tutkinnon muodostuminen mahdollistaa (koskee aiemmin hankittua osaamista, jota ei ole määritelty tutkinnon perusteissa).
- sisällyttämällä voidaan tunnustaa yhteisten tutkinnon osien valinnaisiin osa-alueisiin em. opintoja, jotka tukevat yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden osaamistavoitteita. Valinnaisten opintojen tunnustamisesta sovitaan opiskelijan kanssa henkilökohtaistamisen yhteydessä.

Opiskelija ei voi pyytää sisällyttämällä tunnustettujen opintojen arvioinnin tarkistamista tai arvioinnin oikaisua. Opiskelija voi kuitenkin halutessaan korottaa sisällyttämällä tunnustettua arvosanaa.

Toimintatapa	Vastuuhenkilö
Opinto-ohjaaja keskustelelee opiskelijan kanssa tunnustettavista yto-osa-alueista (pakolliset ja valinnaiset), kirjaa ne keskustelun pohjalta HOKSiin, tekee tunnustamisen Wilmassa osaamisen tunnustamisen lomakkeelle, jolloin ne näkyvät Wilman opinnot-puussa osana opiskelijan tutkintoa.	Opinto-ohjaaja

3 Yhteisten tutkinnon osien pakollisten osa-alueiden tunnistaminen ja tunnustaminen arvioimalla osaamisen vastaavuus ja ajantasaisuus

Aiemmin hankittua osaamista, jota ei voida sisällyttää, on mahdollista tunnustaa pakollisiin yto-opintoihin, mikäli se **vastaa** tutkinnon perusteiden osaamistavoitteita ja on **ajantasaista**.

Osaamisen ajantasaisuutta arvioidaan, jotta voidaan varmistua opiskelijan osaamisen olevan edelleen ajantasaista. Ajantasaisuutta arvioitaessa selvitetään, onko opiskelija ylläpitänyt osaamistaan esimerkiksi työtehtäviensä tai harrastustensa kautta. Osaamisen ajantasaisuutta arvioidaan kokonaisuutena keskeisen osaamisen näkökulmasta.

Osaamisen ajantasaisuus arvioidaan **pakollisten yto-opintojen osalta** seuraavien ammatillisen perustutkinnon ja lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaan suoritetuista opinnoista:

- ammatillisen perustutkinnon perusteet voimassa 1.8.2015- 31.7.2018

- 1.8.2018 jälkeen voimaan astuneet ammatillisen tutkinnon perusteet, mikäli ne eivät ole enää voimassa tai siirtymäajalla
- lukion opetussuunnitelman perusteet 2003 (33/011/2003, voimaan 1.8.2005 alkaen).

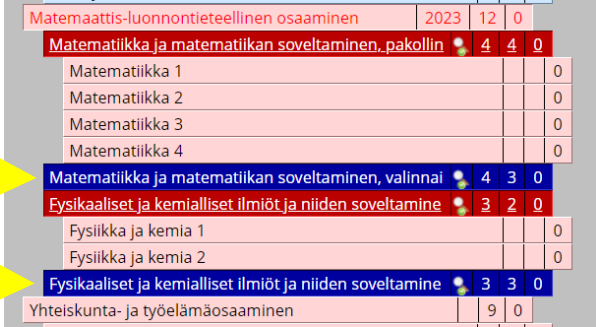
Sedussa opiskelija osoittaa pakollisten yto-osa-alueiden osaamisen ajantasaisuuden kuvaamalla osaamisensa Moodle-verkkoympäristössä. Sedun yto-opettaja arvioi sen pohjalta osaamisen ajantasaisuuden ja tekee sen pohjalta tunnustamisesta päätöksen. Päätös voi olla myönteinen tai kielteinen.

Toimintatapa	Vastuuhenkilö
<p>Vastaavuuden ja ajantasaisuuden arvioinnin perusteena olevat asiakirjat Toimivaltaisen viranomaisen antamat todistukset ja työtodistukset skannataan Wilmaan opiskelijan taustatietolomakkeen liitteeksi.</p>	opinto-ohjaaja
<p>Tunnistamis- ja tunnustamisprosessin käynnistäminen Opinto-ohjaaja tutustuu opiskelijan todistuksiin, kirjaa ajantasaisuuden arviointiin lähetettävät pakolliset YTO-osa-alueet tunnustamislomakkeelle (Excel) ja tallentaa sen liitteeksi Wilman taustatietolomakkeelle</p> <p>Opinto-ohjaaja ohjaa opiskelijan osoittamaan osaamisensa Moodle-verkkoympäristöön (Osaamisen ajantasaisuuden arviointi)</p>	opinto-ohjaaja
<p>Osaamisen ajantasaisuuden osoittaminen Opiskelija kuvaa Moodle-ympäristössä, miten on ylläpitänyt osaamistaan niissä osa-alueissa, joiden osaamisen ajantasaisuutta arvioidaan.</p>	opiskelija
<p>Osaamisen vastaavuuden arvioiminen Kun opettaja on saanut ilmoituksen Moodlesta, hän tarkistaa opiskelijan todistukset Wilman taustatietolomakkeesta ja tarkistaa vastaavuuden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ammatillisen perustutkinnon perusteet voimassa 1.8.2015-31.7.2018 • 1.8.2018 jälkeen voimaan astuneet ammatillisen tutkinnon perusteet, mikäli ne eivät ole enää voimassa tai siirtymäajalla • lukion opetussuunnitelman perusteet 2003 (33/011/2003, voimaan 1.8.2005 alkaen) • Jos opiskelijan todistuksessa ei ole vastaavuutta suoritettavaan tutkintoon, prosessi ei etene ja yto-opettaja ilmoittaa asiasta sähköpostitse opiskelijalle ja opinto-ohjaajalle. 	yto-opettaja
<p>Osaamisen ajantasaisuuden arvioiminen YTO-opettaja arvioi osaamisen ajantasaisuuden opiskelijan Moodlesta tekemien kuvausten ja tehtävien pohjalta.</p>	yto-opettaja
<p>Ajantasaisuuden arvioinnin lopputulos a. Osaaminen todettu ajantasaiseksi.</p>	

<p>Yto-opettaja kirjaa arvioinnin lopputuleman Wilman opinnot-puussa kyseisen yto-osa-alueen sanalliseen arviointiin seuraavasti: "Osaaminen tunnustetaan x.x.202x. Arvioijan nimi"</p> <p>Yto-opettaja tiedottaa tunnustamisesta opinto-ohjaajaa sähköpostitse.</p> <p>Osaaminen tunnustetaan. Opinto-ohjaaja kirjaa tunnustetut yto-osa-alueet Wilmassa osaamisen tunnustamisen lomakkeelle(Liite 1) ja kirjaa lomakkeen lisätietoja -kohtaan: osaaminen tunnustettu.</p> <p><i>b. Opiskelijan osaaminen ei ole ajantasaista kaikkien osaamistavoitteiden osalta.</i> Osaamista tulee täydentää. Yto-opettaja kirjaa Wilman opinnot-puussa kyseisen yto-osa-alueen sanalliseen arviointiin ne osaamisalueet, joiden osaamista opiskelijan tulee täydentää. Lisäksi sanalliseen arviointiin kirjataan aikaisemman todistuksen numeerinen arvosana. "Osaamisen ajantasaisuus on arvioitu x.x.202x. Osaamista täydennetään seuraavien osaamisalueiden osalta: x,y,z . Arvioijan nimi" YTO-opettaja kirjaa tunnustetut osaamisalueet Wilmaan palautteena T, H, K</p> <p>Osaamisen tunnustamispäätöstä ei tehdä. Yto-opettaja tiedottaa asiasta opiskelijaa ja opinto-ohjaajaa sähköpostitse.</p> <p>Opinto-ohjaaja kirjaa lomakkeen (Liite 1) lisätietoja -kohtaan: osaamista täydennettävä.</p> <p><i>c. Osaamisen ajantasaisuus ei vastaa yto-osa-alueen osaamistavoitteita</i> Tehdään kielteinen tunnustamispäätös. Yto-opettaja kirjaa ajantasaisuuden arvioinnin lopputuleman Wilman opinnot-puussa kyseisen yto-osa-alueen sanalliseen arviointiin seuraavasti: "Osaamisen ajantasaisuus on arvioitu x.x.202x. Osaaminen ei ole ajantasaista. Osaamista ei tunnusteta. Arvioijan nimi" Yto-opettaja tiedottaa kielteisestä tunnustamispäätöksestä opiskelijaa ja opinto-ohjaajaa sähköpostitse.</p> <p>Opinto-ohjaaja kirjaa tunnustamislomakkeen (Liite 1) lisätietoja -kohtaan: osaamista ei tunnusteta; osa-alue opiskellaan kokonaan uusien perusteiden mukaan.</p>	<p>yto-opettaja</p> <p>opinto-ohjaaja</p> <p>yto-opettaja</p> <p>opinto-ohjaaja</p> <p>yto-opettaja</p> <p>opinto-ohjaaja</p>
<p>Tiedottaminen Yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden osaamisen tunnustamispäätös (Liite 1) liitetään Wilmaan opiskelijan taustatietolomakkeen liitteeksi.</p>	

<p>Opiskelijalle tiedotetaan yhteisten tutkinnon osien tunnustamispäätöksestä (sähköposti/wilma-viesti /tapaaminen).</p> <p>Esim. ” Ammatillisen perustutkinnon laajuus on 180 osp, johon sisältyy 35 osp yhteisiä tutkinnon osia (ytot). Niistä pakollisia on 26 osp ja valinnaisia 9 osp.</p> <p>Aikaisemmin todistuksen perusteella sinulle tunnustettiin x osp pakollisia opintoja ja y osp valinnaisia opintoja. Suoritettavaksi /täydennettäväksi jää seuraavat opinnot: a,b,c,d...</p> <p>Löydät tunnustamispäätöksen Wilman taustatietolomakkeen liitteestä.</p> <p>Voit pyytää tämän tunnustamispäätöksen tarkastamista 14 päivän kuluessa tästä päivästä lähtien. Lisätietoja tästä löydät tunnustamispäätöksestä.”</p>	Opinto-ohjaaja
<p>HOKS-merkinnät</p> <p>Opiskelijan HOKSiin päivitetään osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen lopputulos.</p> <p>Esim. ” Yto-opintoja on tunnustettu aikaisemman todistuksen perusteella. Tiedot löytyvät Wilman taustatietolomakkeen liitteessä olevasta osaamisen tunnistamis- ja tunnustamislomakkeesta. Lisäksi tunnustetut yto-osa-alueet näkyvät Wilman Opintopuussa arvioituina.</p>	Opinto-ohjaaja

4 Yhteisten tutkinnon osien valinnaisten osa-alueiden tunnistaminen ja tunnustaminen

<p>Valtakunnallisissa tutkinnon perusteissa määrätyt valinnaiset osaamistavoitteet, esim. Matematiikka ja matematiikan soveltaminen, valinnainen, 3 osp</p> <p>Fysikaaliset ja kemialliset ilmiöt ja niiden soveltaminen, valinnainen 3 osp</p>	<p>tunnustettavan suorituksen tulee vastata sisällöllisesti osaamistavoitteita ja opiskelijan osaamisen <u>tulee olla ajantasaista</u></p> <p>tunnustetaan ainoastaan 3 osp laajuisena</p>
<p>Koulutuksen järjestäjän päättämät valinnaiset osaamistavoitteet esim. Aktiiviseksi vaikuttajaksi, yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen</p>	<p>tunnustettavan suorituksen tulee vastata sisällöllisesti osaamistavoitteita ja opiskelijan <u>osaamisen tulee olla ajantasaista</u>. Osaaminen tunnustetaan 1-3 osp laajuisina</p>

<p>Ammattilaisena työelämässä ja työmarkkinoilla, minä työyhteisön jäsenenä</p> <p>Ammattilaisena työelämässä ja työmarkkinoilla, työyhteisöni tiimipelaajaksi</p> <p>Ammattilaisena työelämässä ja työmarkkinoilla, kohti kansallisia ja kansainvälisiä työmarkkinoita</p> <p>Bisnestä & Sporttia, työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen, valinnainen</p>	<table border="1"> <tr> <td>Aktiiviseksi vaikuttajaksi, yhteiskunnassa ja kansalaisyhteisössä</td> <td>4</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Ammattilaisena työelämässä ja työmarkkinoilla, minä</td> <td>5</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Ammattilaisena työelämässä ja työmarkkinoilla, työyhteisöni jäsenenä</td> <td>5</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Ammattilaisena työelämässä ja työmarkkinoilla, kohti kansallisia ja kansainvälisiä työmarkkinoita</td> <td>5</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Bisnestä & Sporttia, työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen, valinnainen</td> <td>3</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> </table>	Aktiiviseksi vaikuttajaksi, yhteiskunnassa ja kansalaisyhteisössä	4	2	0	Ammattilaisena työelämässä ja työmarkkinoilla, minä	5	1	0	Ammattilaisena työelämässä ja työmarkkinoilla, työyhteisöni jäsenenä	5	1	0	Ammattilaisena työelämässä ja työmarkkinoilla, kohti kansallisia ja kansainvälisiä työmarkkinoita	5	1	0	Bisnestä & Sporttia, työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen, valinnainen	3	2	0
Aktiiviseksi vaikuttajaksi, yhteiskunnassa ja kansalaisyhteisössä	4	2	0																		
Ammattilaisena työelämässä ja työmarkkinoilla, minä	5	1	0																		
Ammattilaisena työelämässä ja työmarkkinoilla, työyhteisöni jäsenenä	5	1	0																		
Ammattilaisena työelämässä ja työmarkkinoilla, kohti kansallisia ja kansainvälisiä työmarkkinoita	5	1	0																		
Bisnestä & Sporttia, työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen, valinnainen	3	2	0																		
<p>muu opiskelijan aiemmin hankkima osaaminen, joka tukee kyseisen tutkinnon osan ja sen osa-alueiden tutkinnon perusteissa määrättyjä osaamistavoitteita.</p> <p>Tieto- ja viestintäteknikka (AMK-opinnot)</p> <p>Kulttuurien tuntemus (amm. pt)</p> <p>Englanti, A-kieli (lukio-opinnot)</p>	<p>opiskelijan osaamisen ajantasaisuutta tai suorituksen vastaavuutta ei arvioida.</p> <p>osaaminen tunnustetaan 1–9 osp laajuisina kokonaisuuksina</p> <table border="1"> <tr> <td>Tieto- ja viestintäteknikka</td> <td>3</td> <td>3</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Kulttuurien tuntemus</td> <td>2</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Englanti, A-kieli</td> <td>3</td> <td>5</td> <td>0</td> </tr> </table>	Tieto- ja viestintäteknikka	3	3	0	Kulttuurien tuntemus	2	1	0	Englanti, A-kieli	3	5	0								
Tieto- ja viestintäteknikka	3	3	0																		
Kulttuurien tuntemus	2	1	0																		
Englanti, A-kieli	3	5	0																		

5 Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen korkeakouluopinnoista

5.1 Korkeakouluopintojen tunnustaminen pakollisiin YTO-osa-alueisiin

Sedun linjaus: Mikäli opiskelija on suorittanut korkeakouluopintoja ja todistuksessa on yhteisten tutkinnon osien osa-alueita tavoitteita ja sisältöjä vastaavia suorituksia, niitä voidaan tunnustaa osaksi pakollisia YTO-osa-alueita, mikäli opiskelijan todistus on alle 10 vuotta vanha.

5.2 Korkeakouluopintojen tunnustaminen valinnaisiin YTO-opintoihin ja valinnaisiin ammatillisiin tutkinnon osiin

Korkeakouluopintoja tunnistettaessa ja tunnustettaessa ammatillisten ja yhteisten tutkinnon osien valinnaisiin opintoihin osaamisen ajantasaisuutta ja vastaavuutta ei arvioida. Korkeakouluopintojen tunnustaminen tehdään seuraavilla periaatteilla:

- YTO-valinnaiset 9 osp -> korkeakouluopinnoissa hankitun osaamisen tulee tukea tutkinnon perusteissa määriteltyä yhteisten tutkinnon osien osaamista.
- Korkeakouluopinnot, 5 - 15 osp -> korkeakouluopintojen sisällön tulee tukea ammatillista osaamista. Tämän ei välttämättä tarvitse olla saman alan opintoja, mutta yhteys alaan tulee toteutua. Alan ammatillinen opettaja määrittelee yhdessä opinto-ohjaajan kanssa, mikä osaaminen tukee alalla tarvittavaa osaamista.
- Yhteisten tutkinnon osien osa-alueita, lukio-opintoja tai muita jatko-opintovalmiuksia tukevia opintoja, 1 - 25 osp -> pääsääntöisesti tähän ohjataan tunnustamaan korkeakouluopintojen osalta ns. yleissivistävää osaamista, mutta jos esimerkiksi väyläopinnoissa näitä ei pystytä erottelamaan, voi sisältö olla myös ammatillista osaamista sisältävää.

6 Muuta huomioitavaa osaamisen tunnistamisessa ja tunnustamisessa

6.1 Taide ja luova ilmaisu sekä Kestävän kehityksen edistäminen -osa-alueiden osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen lukion kursseista/moduleista

OPH on tehnyt uuden linjauksen Taide ja luova ilmaisu ja Kestävän kehityksen edistäminen -osa-alueiden osaamisen vastaavuudesta lukio-opinnoista.

Huomaa, että

- samaa lukion kurssia tai moduulia/opintopistettä ei voi tunnustaa kahteen eri YTO-osa-alueeseen
- osaamisen ajantasaisuus tulee arvioida, mikäli opiskelija on suorittanut opinnot Lukion opetussuunnitelman perusteiden 2003 mukaan.

	Lukion opetussuunnitelman perusteet 2003 (33/011/2003, voimaan 1.8.2005 alkaen)	Lukion opetussuunnitelman perusteet 2015 (60/011/2015, voimaan 1.8.2016 alkaen)	Lukion opetussuunnitelman perusteet 2019 (OPH-2263–2019, voimaan 1.8.2021 alkaen)	Ammatillisen perustutkinnon yhteiset tutkinnon osat ja niiden osa-alueet (1.8.2018 ja sen jälkeen voimaan tulleet tutkinnon perusteet)	
OPPIAINE				Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, 11 osp	Pakolliset osp
Musiikki, Kuvataide sekä Äidinkieli ja kirjallisuus	yksi kurssi musiikin tai kuvataiteen oppiaineen pakollisia opintoja ja yksi kurssi Äidinkieli ja kirjallisuus oppiaineen pakollisia opintoja	yksi kurssi musiikin tai kuvataiteen oppiaineen pakollisia opintoja ja yksi kurssi Äidinkieli ja kirjallisuus oppiaineen pakollisia opintoja	2 opintopistettä musiikin tai kuvataiteen oppiaineen pakollisia opintoja, ja 1 opintopistettä Äidinkieli ja kirjallisuus oppiaineen pakollisia opintoja	Taide ja luova ilmaisu	1
OPPIAINE				Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen, 9 osp	
Biologia ja Maantiede	lukion pakollisissa kursseissa ei ole vastaavaa kursssia	lukion pakollisissa kursseissa ei ole vastaavaa kurssia	Moduulit Biologia 3 ja Maantiede 1 ja Maantiede 3.	Kestävän kehityksen edistäminen	1

6.2 Aiemmin toteutettu osaamisen ajantasaisuuden ja vastaavuuden arviointi

Jos opiskelijan osaamisen ajantasaisuus ja vastaavuus on arvioitu aiemmin ja siitä on korkeintaan kolme vuotta, sitä ei tehdä uudelleen vaan osaaminen tunnustetaan osaksi tutkintoa aiemman arvioinnin perusteella. (Ei kuitenkaan tunnusteta sisällyttämällä).

6.3 Osaamistodistus

Opiskelijalla saattaa olla osaamistodistus esimerkiksi työpajalta. Mikäli osaamistodistuksessa mainittu osaaminen koskee yhteisten tutkinnon osien osa-alueita, tulee kyseisen yto-opettajan arvioida osaaminen osa-alueen tavoitteiden pohjalta. Osaaminen osoitetaan arviointikeskustelulla, kirjallisella kokeella tai muulla opettajan määrittelemällä menetelmällä. Arviointikeskusteluun opettaja voi pyytää yto-osa-alueesta riippuen tuomaan osamista osoittavia dokumentteja ja selvityksiä, esimerkiksi portfolio, kirjoitelma ja muut osamista osoittavat asiakirjat.

7 Osaamisen tunnustamisen merkinnät todistuksessa (viitemerkinnät Wilmassa)

Opiskelijan aiemmin hankittu ja tunnustettu osaaminen merkitään seuraavasti: Tutkinnon osan osa-alue on tunnustettu *tutkinnon nimi, tutkinnon perustemääräyksen päätöspäivämäärä, diaarinumero*.

Esimerkit:

- Yhteisen tutkinnon osan osa-alue on tunnustettu lukio-opinnoista (lukion opetussuunnitelman päätöspäivämäärä, diaarinumero)
- Yhteisen tutkinnon osan osa-alue on tunnustettu x perustutkinnosta (määräyksen päivämäärä/ diaarinro)

Mikäli diaarinumerotietoa ei ole saatavilla, viitetietoihin merkitään kyseisestä tutkinnon osan osa-alueesta: Tutkinnon osa on *tunnustettu tutkinnon nimi, todistuksen antajan nimi ja päivämäärä*.

Esimerkit:

- Yhteisen tutkinnon osan osa-alue on tunnustettu korkeakouluopintoja (korkeakoulun nimi/ opintosuoritusotteen päivämäärä)

Mikäli kokonainen yhteinen tutkinnon osa (Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen, Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen) on tunnustettu, merkitään kyseisen tutkinnon osan kohtaan H (hyväksytty) ja viitemerkintä: Tutkinnon osa on tunnustettu *tutkinnon nimi (tutkinnon perustemääräyksen päätöspäivämäärä, diaarinumero)*.

Esimerkit:

- Tutkinnon osa on tunnustettu lukio-opinnoista (lukion opetussuunnitelman päätöspäivämäärä, diaarinumero)
- Tutkinnon osa on tunnustettu x perustutkinnosta (määräyksen päivämäärä/ diaarinro)

Mikäli diaarinumerotietoa ei ole saatavilla, viitetietoihin merkitään kyseisestä tutkinnon osasta: Tutkinnon osa on *tunnustettu tutkinnon nimi (todistuksen antajan nimi ja päivämäärä)*.

Esimerkki:

- Tutkinnon osa on tunnustettu korkeakouluopinnoista (korkeakoulun nimi/ opintosuoritusotteen päivämäärä)

Lukio-opintojen vastaavuus ammatillisten perustutkintojen yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden pakollisiin osaamistavoitteisiin.

	Lukion opetus-suunnitelman perusteet 2003 (33/011/2003, voimaan 1.8.2005 alkaen)	Lukion opetus-suunnitelman perusteet 2015 (60/011/2015, voimaan 1.8.2016 alkaen)	Lukion opetus-suunnitelman perusteet 2019 (OPH-2263–2019, voimaan 1.8.2021 alkaen)	Ammatillisen perustutkinnon yhteiset tutkinnon osat ja niiden osa-alueet (1.8.2018 ja sen jälkeen voimaan tulleet tutkinnon perusteet)	
OPPIAINE				Viestintä- ja vuorovaikutus-osaaminen, 11 osp	Pakolliset osp
Äidinkieli ja kirjallisuus (eri oppimäärät)	neljä kurssia pakollisista kursseista 1–6	neljä kurssia pakollisista kursseista 1–6	8 opintopistettä oppiaineen pakollisia opintoja	Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä	4
Toinen kotimainen kieli, ruotsi	yksi kurssi Aoppimäärän pakollisista kursseista 1–6 tai B1-oppimäärän pakollisista kursseista 1–5	yksi kurssi Aoppimäärän pakollisista kursseista 1–6 tai B1oppimäärän pakollisista kursseista 1–5	2 opintopistettä oppiaineen Aoppimäärän tai B1oppimäärän pakollisia opintoja	Viestintä ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä, ruotsi	1
Vieras kieli (eri oppimäärät)	kolme kurssia Aoppimäärän pakollisista kursseista 1–6 tai kolme kurssia B1-oppimäärän pakollisista kursseista 1–5	kolme kurssia A oppimäärän pakollisista kursseista 1–6 tai kolme kurssia B1-oppimäärän pakollisista kursseista 1–5	6 opintopistettä oppiaineen A oppimäärän tai B1oppimäärän pakollisia opintoja	Viestintä ja vuorovaikutus vieralla kielellä	3
	lukion pakollisissa kursseissa ei ole vastaavaa kurssia	lukion pakollisissa kursseissa ei ole vastaavaa kurssia	lukion pakollisissa opinnoissa ei ole vastaavuutta	Toiminta digitaalisessa ympäristössä	
Musiikki, Kuvataide sekä Äidinkieli ja kirjallisuus	yksi kurssi musiikin tai kuvataiteen oppiaineen pakollisia opintoja ja yksi kurssi Äidinkieli ja kirjallisuus oppiaineen pakollisia opintoja	yksi kurssi musiikin tai kuvataiteen oppiaineen pakollisia opintoja ja yksi kurssi Äidinkieli ja kirjallisuus oppiaineen pakollisia opintoja	2 opintopistettä musiikin tai kuvataiteen oppiaineen pakollisia opintoja, ja 1 opintopistettä Äidinkieli ja kirjallisuus oppiaineen pakollisia opintoja	Taide ja luova ilmaisuus	1
OPPIAINE				Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen, 6 osp	

Matematiikka	kolme kurssia pitkän matematiikan pakollisista kursseista MAA1–MAA10 tai neljä kurssia lyhyen matematiikan pakollisista kursseista MAB1–MAB6	matematiikan yhteinen opintokokonaisuus MAY1 sekä kaksi kurssia pitkän matematiikan pakollisista kursseista MAA2–MAA10 tai kolme kurssia lyhyen matematiikan pakollisista kursseista MAB2–6	matematiikan yhteinen opintokokonaisuus 2 opintopistettä sekä 4 opintopistettä pitkän matematiikan pakollisia opintoja tai 6 opintopistettä lyhyen matematiikan pakollisia opintoja	Matematiikka ja matematiikan soveltaminen	4
---------------------	--	---	---	---	---

Fysiikka	FY1	FY1	2 opintopistettä oppiaineen pakollisia opintoja	Fysikaaliset ja kemialliset ilmiöt ja niiden soveltaminen	2
Kemia	KE1	KE1	2 opintopistettä oppiaineen pakollisia opintoja		
OPPIAINE				Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen, 9 osp	
Yhteiskuntaoppi	YH1 ja YH2	YH1 ja YH2	4 opintopistettä oppiaineen pakollisia opintoja	Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen	2
	lukion pakollisissa kursseissa ei ole vastaavaa kurssia	lukion pakollisissa kursseissa ei ole vastaavaa kurssia	lukion pakollisissa opinnoissa ei ole vastaavuutta	Työelämässä toimiminen	
Opinto-ohjaus		OP2	OP2	Opiskelu- ja urasuunnittelu valmiudet	edellyttää numeerista arvosanaa lukiosta
	lukion pakollisissa kursseissa ei ole vastaavaa kurssia	lukion pakollisissa kursseissa ei ole vastaavaa kurssia	lukion pakollisissa opinnoissa ei ole vastaavuutta	Yrittäjyys ja yrittäjämäinen toiminta	
Liikunta	LI1 tai LI2	LI1 tai LI2	2 opintopistettä oppiaineen pakollisia opintoja	Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen	2
Terveystieto	TE1	TE1	2 opintopistettä oppiaineen pakollisia opintoja		
Biologia ja Maantiede	lukion pakollisissa kursseissa ei ole vastaavaa kurssia	lukion pakollisissa kursseissa ei ole vastaavaa kurssia	Moduulit Biologia 3 ja Maantiede 1 ja Maantiede 3.	Kestävän kehityksen edistäminen	1

Yhteisten tutkinnon osien (ammattillisen perustutkinnon perusteet voimassa 1.8.2015- 31.7.2018) tunnustaminen 1.8.2018 ja sen jälkeen voimaan tulleisiin ammatillisen perustutkinnon yhteisiin tutkinnon osiin, pakollisten osaamistavoitteiden vastaavuus.

Yhteiset tutkinnon osat Ammatillisen perustutkinnon perusteet voimassa 1.8.2015-31.7.2018			Yhteiset tutkinnon osat Ammatillisen perustutkinnon perusteet voimaan 1.8.2018 ja sen jälkeen voimaan tulleet tutkin- non perusteet	
3.1	Viestintä- ja vuorovaikutusosaami- nen, 11 osp		Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, 11 osp	
		Pakolliset osaamista- voitteet		Pakolliset osaamista- voitteet / pakollisten osaamistavoitteiden vastaavuus
3.1	Äidinkieli	5	Viestintä ja vuorovai- kutus äidinkielellä	4
1				
3.1	Toinen kotimainen kieli, ruotsi	1	Viestintä ja vuorovai- kutus toisella kotimai- sella kielellä, ruotsi	1
2				
3.1	Vieraat kielet	2	Viestintä ja vuorovai- kutus vieraalla kie- lellä	3
3				
			Toiminta digitaali- sessa ympäristössä)	Osaamisen vastaavuus puuttuu digitaalisten palveluiden ja laitteiden vastuullisesta ja turvalli- sesta käytöstä.
			Taide ja luova ilmaisu	1
3.2	Matemaattis-luonnon- tieteellinen osaami- nen, 9 osp		Matemaattis- luonnontieteellinen osaaminen, 6 osp	
3.2	Matematiikka	3	Matematiikka ja ma- tematiikan soveltami- nen	Osaamisen vastaavuus puuttuu talousmatema- tiikan osaamisesta
1				
3.2	Fysiikka ja kemia	2	Fysikaaliset ja kemi- alliset ilmiöt ja niiden soveltaminen	2
2				
3.2	Tieto- ja viestintätek- niikka sekä sen hyö- dyntäminen *)	1		*)
3				
3.3	Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen, 8 osp		Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen, 9 osp	

3.3.1	Yhteiskuntataidot	1	Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen	2
3.3.2	Työelämätaidot	1	Työelämässä toimiminen	2
3.3.3	Yrittäjyys ja yritystoiminta	1	Yrittäjyys ja yrittäjämäinen toiminta	1
3.3.4	Työkyvyn ylläpitäminen, liikunta ja terveystieto	2	Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen	2
			Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet	1
			Kestävän kehityksen edistäminen	1
3.4	Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen, 7 osp		Valinnaiset osaamistavoitteet	
3.4.1	Kulttuurien tuntemus			
3.4.2	Taide ja kulttuuri			
3.4.3	Etiikka			
3.4.4	Psykologia			
3.4.5	Ympäristöosaaminen			
3.4.6	Osa-alueita kohdista 3.1.1–3.3.4			
	Suoritettujen tutkinnon osien perusteella tunnustetaan osa-alueilla 3.4.1–3.4.6			

Ohjetta sovelletaan tunnustettaessa lukio-opintoja ammatillisen perustutkinnon yhteisten tutkinnon osien osa-alueisiin. Koulutuksen järjestäjä sopii valinnaisista osa-alueista opiskelijan kanssa osana henkilökohtaistamista. Lukio-opintojen osaamispisteet lasketaan siten, että kurssien määrä kerrotaan luvulla 1,5 ja opintopisteiden määrä luvulla 0,75. Jos pakollisen osa-alueen osaamispisteiden enimmäismäärä ylittyy, voidaan nämä osaamispisteet tunnustaa saman osa-alueen valinnaisiin osaamistavoitteisiin.

Yhteisissä tutkinnon osa-alueissa käytetään vain kokonaisia osaamispisteitä. Osaamispisteitä voidaan tarvittaessa pyöristää (1,5 osp= 2 osp).

Arvosanan muuntaminen

Osaaminen tunnustetaan alkuperäisten tai korotettujen arvosanojen mukaisesti. Ammatillisen perustutkinnon ammatillisten tutkinnon osien ja yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden hyväksytyt osaaminen arvioidaan asteikolla 1–5. Opiskelijan aikaisemmat suoritukset, jotka on arvioitu asteikon 1–3 mukaisesti, muunnetaan taulukko 1:n mukaisesti asteikolle 1–5.

Jos opiskelija on suorittanut lukion oppimäärän, tunnustamisessa käytetään päättötodistuksen arvosanoja. Jos opiskelija on suorittanut oppiaineen tai oppiaineiden oppimäärät, tunnustamisessa käytetään lukion oppiaineen arvosanaa. Jos opiskelija on suorittanut oppiaineen yksittäisiä kursseja/moduuleja, tunnustamisessa käytetään hyväksytyjen kursien/moduulien arvosanojen painotettua keskiarvoa. Arvosanat muunnetaan taulukko 2:n mukaisesti.

Opiskelijan aiempien suoritusten arvosanat muunnetaan tarvittaessa taulukko 1:n ja taulukko 2:n mukaisesti.

Taulukko 1. Arviointiasteikon 1-3 arvosanojen muuntaminen arviointiasteikon 1-5 mukaisiksi

ARVIINTIASTEIKKO	
1-3	1-5
3	5
2	4
1	2

Taulukko 2. Arviointiasteikon 4-10 arvosanojen muuntaminen arviointiasteikon 1-5 mukaisiksi

ARVIINTIASTEIKKO	
4-10	1-5
erinomainen 10	5
kiitettävä 9	5
hyvä 8	4
tydyttävä 7	3
kohtalainen 6	2
välttävä 5	1
heikko 4	-----